

กระทู้ถามที่ ๓๘๕ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง มาตรการปรับปรุงการบริหารงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม
กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ตามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ดังต่อไปนี้

ตามที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทย (กทพ.) สังกัดกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ใช้บริการทางด่วนตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๔ จนถึงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๔ รวมเป็นระยะเวลา ๕๑ วัน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความสับสนและได้รับความเดือดร้อนจากการปรับอัตราค่าทางด่วนเพิ่ม โดยคณะกรรมการการทางพิเศษแห่งประเทศไทยอ้างว่าเงินจำนวนดังกล่าวเป็นภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ใช้บริการทางด่วนจะต้องจ่ายเองเพราะทาง กทพ. ได้จ่ายชดเชยให้มาเป็นระยะเวลาหลายปีแล้ว ต่อมาเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาการเก็บค่าทางด่วนอัตราใหม่ของ กทพ. นั้น พบว่าการที่ กทพ. จะเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ใช้บริการทางด่วนได้นั้น ต้องเสนอให้ที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเห็นชอบก่อนจึงจะสามารถกระทำได้ และเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๕ ได้กำหนดให้ กทพ. เป็นผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มซึ่งยังมีผลบังคับใช้อยู่ ดังนั้น การดำเนินการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในครั้งนี้จึงไม่เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว และถือว่าการดำเนินการของ กทพ. เป็นการดำเนินการที่ผิดขั้นตอนและระเบียบปฏิบัติของทางราชการ จึงขอเรียนถามว่า

๑. จากการดำเนินงานของ กทพ. ซึ่งไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติผิดขั้นตอนส่งผลให้ประชาชนเกิดความสับสนและได้รับความเดือดร้อน ตลอดจนทำให้ภาครัฐต้องเสียเวลาในการพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยได้มีการทบทวนบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง และมีมาตรการแก้ไขปัญหายังเป็นรูปธรรมไปแล้วมากน้อยเพียงใด และอย่างไร เพื่อให้ประชาชนมั่นใจว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นอีก

๒. รัฐบาลมีมาตรการ แผนงาน หรือแนวทางปรับปรุงบริหารการจัดการของ กทพ. และผู้ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ กทพ. เป็นหน่วยงานที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นและก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดี ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นพดล อินนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๓๘๕ ร.

ของ นายนพดล อินนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระบบบัญชีรายชื่อ)

เรื่อง มาตรการปรับปรุงการบริหารงานของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรม

ข้าพเจ้า ร้อยตำรวจเอก ประชัช เปี่ยมสมบูรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอตอบ
กระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ดังนี้

คำถามข้อ ๑ จากการดำเนินงานของ กทพ. ซึ่งไม่ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีและปฏิบัติผิด
ขั้นตอน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความสับสนและได้รับความเดือดร้อน ตลอดจนทำให้ภาครัฐต้องเสียเวลา
ในการพิจารณาวินิจฉัยความถูกต้องในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยได้มีการทบทวน
บทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้อย่างไรบ้าง และมีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวเป็นรูปธรรมไปแล้ว
มากน้อยเพียงใด และอย่างไร เพื่อให้ประชาชนมั่นใจว่าเหตุการณ์เช่นนี้จะไม่เกิดขึ้นอีก

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

๑. สภาพทั่วไป

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ รัฐบาลได้ประกาศใช้ระบบภาษีมูลค่าเพิ่มและให้รัฐวิสาหกิจ
ที่ประกอบการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ อยู่ในระบบภาษีมูลค่าเพิ่มเช่นเดียวกับผู้ประกอบการอื่น
ต่อมาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๖ การทางพิเศษแห่งประเทศไทย ได้เปิดให้บริการทางพิเศษของโครงการระบบ
ทางด่วนขั้นที่ ๒ โดยก่อนนั้นคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๕ ให้รัฐวิสาหกิจ
ที่ประกอบการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระวังการปรับเพิ่มอัตราค่าบริการให้สูงกว่าอัตราที่เก็บอยู่
อันเนื่องจากการบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจึงได้ปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรี
ดังกล่าวโดยได้ยอมรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ใช้บริการทางพิเศษ

๒. กฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติ

(๑) ประมวลกฎหมายรัชฎาภิเศก มาตรา ๘๒/๕ กำหนดว่า “ภายใต้บังคับ
มาตรา ๘๓/๕ มาตรา ๘๓/๖ และมาตรา ๘๓/๗ ให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม
จากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ เมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น.....”

(๒) มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๕ กำหนดให้รัฐวิสาหกิจ
ที่ประกอบการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระวังการปรับเพิ่มอัตราค่าบริการให้สูงกว่าอัตราที่เก็บอยู่
ณ วันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๓๕ อันเนื่องมาจากการประกาศใช้ภาษีมูลค่าเพิ่มและให้รัฐวิสาหกิจเป็นผู้รับ
ภาษีมูลค่าเพิ่ม

(๓) หนังสือการทางพิเศษแห่งประเทศไทย ด่วนมาก ที่ มท ๕๕๑๐/๓๕๓๕ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือข้อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

(๔) หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนมาก ที่ นร ๐๖๐๑/๐๗๖๒ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ เรื่อง หรือข้อกฎหมายเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

๓. มาตรการดำเนินการและผลการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทยไม่มีนโยบายในการขึ้นราคาค่าทางด่วนแต่อย่างใด การดำเนินการตามที่กล่าวถึงนั้น เป็นการคืนภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) ให้ผู้ใช้บริการเป็นผู้รับผิดชอบเฉพาะทางด่วน ๓ โครงการ คือ ระบบทางด่วนขั้นที่ ๑ ระบบทางด่วนขั้นที่ ๒ (ยกเว้นช่วงอโศก - ศรีนครินทร์) และทางด่วนสายรามอินทรา - อางณรงค์ ซึ่งก็เป็นไปตามประมวลกฎหมายรัษฎากร มาตรา ๘๒/๔ ที่กำหนดให้ผู้บริโภคเป็นผู้รับภาระ

แนวทางดำเนินการเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

๓.๑ การทางพิเศษแห่งประเทศไทยรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ใช้ทาง

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๕ กำหนดให้รัฐวิสาหกิจที่ประกอบการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ ระวังการปรับเพิ่มอัตราค่าบริการให้สูงกว่าอัตราที่เก็บอยู่ อันเนื่องจากการบังคับใช้ภาษีมูลค่าเพิ่ม ปัจจุบันการทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจเพียงแห่งเดียวที่ยังคงรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ใช้บริการ ในขณะที่รัฐวิสาหกิจอื่นๆ ผลักภาระภาษีให้แก่ผู้บริโภคไปหมดแล้ว การดำเนินการที่ผ่านมา การทางพิเศษแห่งประเทศไทยสามารถรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มได้ในช่วงแรก เนื่องจากการลงทุนก่อสร้างทางด่วนยังไม่มาก แต่ต่อมามีการลงทุนเพิ่มขึ้นสำหรับทางด่วนสายบางนา - ชลบุรี มูลค่าโครงการประมาณ ๒๗,๐๐๐ ล้านบาท ทำให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยมีหนี้สินจากการลงทุนในปัจจุบัน (ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕) จำนวน ๑๐๘,๒๓๒.๕๐ ล้านบาท การทางพิเศษแห่งประเทศไทยจึงประสบปัญหาขาดเงินทุนหมุนเวียนต้องกู้เงินมาเสริมสภาพคล่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๕๓ จำนวน ๑๐,๐๕๘.๓๑ ล้านบาท และต้องรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่ม แทนผู้ใช้ทางด่วนมาโดยตลอดตั้งแต่ปี ๒๕๓๗ - ๒๕๕๔ (มิถุนายน ๒๕๕๕) เป็นเงินจำนวน ๔,๑๑๔.๗๑ ล้านบาท คิดเป็นเงินเฉลี่ยปีละ ๖๐๐ ล้านบาท จึงไม่สามารถที่จะรับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มแทนผู้ใช้บริการต่อไปได้อีก โดยได้กำหนดให้ผู้ใช้บริการเป็นผู้รับภาระตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๕ เป็นต้นไป

๓.๒ การทางพิเศษแห่งประเทศไทยคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ใช้ทาง

(๑) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีมติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๕๕ เห็นชอบให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม

จากผู้ใช้ทางพิเศษเฉลิมมหานคร ทางพิเศษศรีรัช (ยกเว้นช่วงอโศก - ศรีนครินทร์) และทางพิเศษฉลองรัช ตามอัตราที่กฎหมายกำหนดตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๔ เป็นต้นไป

(๒) คณะกรรมการการทางพิเศษแห่งประเทศไทย มีมติในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๔๔ ให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทย คำนึงภาวะภาษีมูลค่าเพิ่ม สำหรับค่าผ่านทางพิเศษให้แก่ประชาชนตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป โดยมีรายละเอียดสรุปการจัดเก็บค่าผ่านทางใหม่ ดังนี้

ประเภทรถยนต์	อัตราค่าผ่านทาง (เดิม)	อัตราค่าผ่านทางรวม ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม	อัตราค่าผ่านทาง ชำระจริง (จำนวนเต็มบาท)	หมายเหตุ
รถยนต์ ๔ ล้อ	๔๐ บาท	๔๒.๘๐ บาท	๔๒ บาท	เศษสตางค์ที่ขาด อยู่การทางพิเศษ แห่งประเทศไทย เป็นผู้รับภาระ
รถยนต์ ๖ ล้อ	๖๐ บาท	๖๔.๒๐ บาท	๖๔ บาท	
รถยนต์ ๑๐ ล้อ	๘๐ บาท	๘๕.๖๐ บาท	๘๕ บาท	

๓.๓ การทางพิเศษแห่งประเทศไทยยุติการคืนภาวะภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ใช้ทาง และประกาศลดค่าผ่านทาง

(๑) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีหนังสือลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๔๔ แจ้งผลการพิจารณาการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของการทางพิเศษแห่งประเทศไทยดังกล่าว เป็นการชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๓) ว่า แม้ว่าการทางพิเศษแห่งประเทศไทย สามารถเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ให้บริการทางพิเศษ ตามที่ได้ดำเนินการตามประมวลรัษฎากรได้ โดยไม่ถือ ว่าเป็นการกระทำที่เป็นไปโดยมิชอบก็ตาม แต่เมื่อมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๓๕ ตามที่อ้างถึง ที่ให้การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเป็นผู้รับภาระภาษีมูลค่าเพิ่มนั้นยังใช้บังคับอยู่ การดำเนินการ เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจึงไม่เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรีดังกล่าว การทางพิเศษแห่งประเทศไทย เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มหรือไม่ และจะเรียกเก็บตั้งแต่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๔ หรือตั้งแต่เมื่อใด จึงต้อง ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีด้วย เพื่อยกเว้นหรือแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี ดังกล่าว ให้ตรงความมุ่งหมายของคณะรัฐมนตรี

(๒) การทางพิเศษแห่งประเทศไทย จึงได้ยุติการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจาก ผู้ใช้ทาง ตั้งแต่เวลา ๐๐.๐๑ น. ของวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๔๔ เป็นต้นไป โดยประกาศกระทรวง

มหาดไทย ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๕ กำหนดอัตราค่าผ่านทางใหม่ ให้ลดอัตราค่าผ่านทางลงในจำนวนที่การทางพิเศษแห่งประเทศไทยเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ถึงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕ ดังนี้

ประเภทรถยนต์	อัตราค่าผ่านทางรวม ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม (บาท)	อัตราค่าผ่านทาง ชำระจริง (จำนวนเต็มบาท)	ปรับอัตรา ค่าผ่านทางลดลง (บาท)	ประกาศลด ค่าผ่านทางใหม่ (๑๑ สิงหาคม - ๒๐ กันยายน ๒๕๕๕)
รถยนต์ ๔ ล้อ	๔๒.๘๐	๔๒	๔	๓๘
รถยนต์ ๖ ล้อ	๖๔.๒๐	๖๔	๘	๕๖
รถยนต์ ๑๐ ล้อ	๘๕.๖๐	๘๕	๑๐	๗๕

คำถามข้อ ๒ รัฐบาลมีมาตรการ แผนงาน หรือแนวทางปรับปรุงบริหารจัดการของ กทพ. และผู้ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อให้ กทพ. เป็นหน่วยงานที่ประชาชนให้ความเชื่อมั่นและก่อให้เกิดภาพพจน์ที่ดี

คำตอบ กระทรวงมหาดไทย ขอเรียนชี้แจงดังนี้

มาตรการและผลการดำเนินการ

กระทรวงมหาดไทยดำเนินการ ดังนี้

(๑) ตั้งกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง กรณีความผิดพลาดในการเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากผู้ใช้งานพิเศษ

(๒) กำหนดมาตรการแผนงาน แนวทาง การปรับปรุงการจัดการ ดังนี้

๒.๑ ให้ปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

๒.๒ ให้ปฏิบัติหน้าที่โดยสุจริตไม่แสวงหาประโยชน์จากการปฏิบัติงาน

๒.๓ ให้บริหารงานโดยใช้ระบบคุณธรรมและพิจารณาผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก โดยไม่ให้ใช้ระบบอุปถัมภ์

๒.๔ ให้ปฏิบัติหน้าที่ โดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นหลัก